

APROXIMACE C^1 KŘÍVKY LOMENOU ČAROU.

Cílem tohoto textu je provedení poslední technické části důkazu Cauchyho věty.

Tvrzení. Nechť $\Omega \subset \mathbb{C}$ je otevřená množina, $\varphi(t)$ křivka v Ω a $f(z) : \Omega \rightarrow \mathbb{C}$ spojitá funkce. Potom existuje posloupnost $\varphi_n(t)$ křivek v Ω , které jsou po částech lineární a

$$\int_{\varphi_n} f(z)dz \rightarrow \int_{\varphi} f(z)dz, \quad n \rightarrow \infty \quad (1)$$

Důkaz. Křivka $\varphi(t)$ je z definice po částech C^1 , BÚNO je C^1 (jinak uvažujeme jednotlivé části zvlášť). Pro každé $n \in \mathbb{N}$ budiž $a = t_0 < t_1 < \dots < t_n = b$ dělení intervalu $[a, b]$ na n stejných úseků délky $t_j - t_{j-1} = (b - a)/n$.

Křivku $\varphi_n(t)$ definujeme takto: v dělicích bodech klademe $\varphi_n(t_j) = \varphi(t_j)$, ve zbývajících úsecích dodefinujeme $\varphi_n(t)$ lineárně (správnější by bylo říci: afinně)

$$\varphi_n(t) = \varphi(t_j) + \left(\frac{\varphi(t_j) - \varphi(t_{j-1})}{t_j - t_{j-1}} \right) t, \quad t \in (t_{j-1}, t_j) \quad (2)$$

Zřejmě $\varphi_n(t)$ je spojitá a $\varphi'_n(t) = \frac{\varphi(t_j) - \varphi(t_{j-1})}{t_j - t_{j-1}}$ v intervalu (t_{j-1}, t_j) ; v bodech t_j obecně existují jen jednostranné derivace.

Klíčovým bodem důkazu je následující pozorování:

$$\varphi'_n(t) \rightrightarrows \varphi'(t) \quad \text{v } [a, b] \setminus N \quad (3)$$

kde N je sjednocení všech dělicích bodů t_j (přes všechna n). K důkazu (3) nechť je dáno $\varepsilon > 0$ libovolné. Protože $\varphi'(t)$ je spojitá na kompaktním intervalu $[a, b]$, je zde také stejnoměrně spojitá, a tedy existuje $\delta > 0$ takové, že $|\varphi'(t) - \varphi'(s)| < \varepsilon$ pokud $|t - s| < \delta$. Nechť n je tak velké, že $(b - a)/n < \delta$. Potom každé $t \in [a, b] \setminus N$ se nachází v nějakém intervalu (t_{j-1}, t_j) a lze psát

$$\begin{aligned} \varphi'_n(t) &= \frac{\varphi(t_j) - \varphi(t_{j-1})}{t_j - t_{j-1}} = \frac{1}{t_j - t_{j-1}} \int_{t_{j-1}}^{t_j} \varphi'(s)ds \\ &= \frac{1}{t_j - t_{j-1}} \int_{t_{j-1}}^{t_j} \varphi'(t) + \varphi'(s) - \varphi'(t)ds \\ &= \varphi'(t) + \frac{1}{t_j - t_{j-1}} \int_{t_{j-1}}^{t_j} \varphi'(s) - \varphi'(t)ds \end{aligned} \quad (4)$$

Avšak $|t - s| \leq t_j - t_{j-1} = (b - a)/n < \delta$, tedy poslední integrand a potažmo celý (průměrový) integrál je v absolutní hodnotě menší než ε , čímž je (3) dokázáno.

Z (3) plyne dále, že

$$\varphi_n(t) \rightrightarrows \varphi(t) \quad \text{v } [a, b] \quad (5)$$

Stačí si uvědomit, opět pro $t \in (t_{j-1}, t_j)$, že

$$\begin{aligned} \varphi(t) - \varphi_n(t) &= \varphi(t_{j-1}) - \varphi_n(t_{j-1}) + \int_{t_{j-1}}^t \varphi'(s) - \varphi_n'(s) ds \\ &= 0 + \int_{t_{j-1}}^t \varphi'(s) - \varphi_n'(s) ds \end{aligned}$$

a integrál lze odhadnout pomocí $(b-a)/n \cdot \sup_{s \in [a, b] \setminus N} |\varphi'(s) - \varphi_n'(s)|$, což jde do nuly nezávisle na t .

Nyní lze snadno dokončit důkaz (1). Jde o záměnu limity a integrálu pro

$$\int_a^b f(\varphi_n(t)) \varphi_n'(t) dt \rightarrow \int_a^b f(\varphi(t)) \varphi'(t) dt \quad (6)$$

Již víme, že integrandy konvergují bodově skoro všude. Funkce $\varphi'(t)$ je omezená díky spojitosti a je zřejmé (například z (4)), že $\varphi_n'(t)$ jsou omezené stejnou konstantou. Zbývá omezit funkce $f(\varphi_n(t))$.

Z tímto účelem budiž P uzavřený pás o šířce ϵ kolem grafu $\varphi(t)$. Protože P je kompaktní, je $f(z)$ na P omezená nějakou konstantou. Na druhou stranu z (5) plyne, že pro dost velká n leží grafy $\varphi_n(t)$ v P , a tedy příslušná konstanta odhaduje i funkce $f(\varphi_n(t))$. Přechod v (6) plyne tedy s Lebesgueovy větou (s konstantní majorantou). \square

Jako cvičení si lze rozmyslet, že pro délky křivek platí $L(\varphi_n) \nearrow L(\varphi)$, $n \rightarrow \infty$.